

Geschiedenis:

Hitler wordt rijkskanselier

Derde Rijk tot 1939

Op 30 januari 1933 benoemde de stokoude rijkspresident Paul von Hindenburg Adolf Hitler tot rijkskanselier. De conservatieve elite wilde Hitler gebruiken om zelf de macht te kunnen heroveren. Dit mislukte: binnen enkele maanden hadden de nationaal-socialisten alle macht in handen.

Adolf Hitlers benoeming tot rijkskanselier werd door zijn aanhang gevierd als een ware machtsovername. De eerste nacht dat Hitler zijn intrek nam in de rijkskanselarij trok zijn ordedienst, de SA (Sturmabteilung), in een luidruchtige fakkeloptocht langs zijn raam.

De nazi's maakten op dat moment deel uit van een coalitiekabinet in crisistijd. Er waren slechts twee andere nazi's opgenomen: Herman Göring en Wilhelm Frick. Maar zij gingen direct voortvarend te werk en maakten handig gebruik van de kansen die ze kregen. Waar mogelijk schakelden ze politieke tegenstanders uit, die ze onmiddellijk vervingen door partijgenoten.

Nauwelijks een maand na de benoeming van Hitler tot rijkskanselier werd op 27 februari het Rijksdaggebouw in Berlijn in brand gestoken. De brandstichter was de Nederlandse communist Marinus van der Lubbe. Hitler gebruikte deze gebeurtenis om een gewelddadige campagne tegen de communisten te beginnen. Hij haalde president Von Hindenburg over om de politie extra bevoegdheden te geven door middel van een noodmaatregel.

Reichstagsbrand en Notverordnung

In deze zogenaamde Rijksdagbrandverordening werden de in de grondwet verankerde grondrechten, zoals de vrijheid van meningsuiting en van vergadering en vereniging opgeschort en werd de rechtsstaat in feite opgeheven. Knokploegen van de SA maakten de straten onveilig. Talloze communisten en andere vijanden van de nazi's werden opgepakt en in speciale concentratiekampen gevangen gezet.

Tegelijkertijd zette de propagandachef van de NSDAP, Joseph Goebbels, alles in het werk om voor de Rijksdagverkiezingen van maart 1933 een nationaal

eenheidsgevoel te creëren. Goebbels was ook het hoofd van het nieuwe Ministerium für Volksaufklärung und Propaganda.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/59/hitler-wordt-rijkskanselier>